

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

18. Typus narrationis poeticæ. Ex Libanio aliæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

essent hæ nuptiæ plenæ dignitatis, plenæ concordia, repente est exorta mulieris importunæ nefaria libido, non solum cum dedecore, verum etiam scelere coniuncta.

Hac de causa multi sunt ciscuitus verborum, & præparationes in dicendo, ut maior expectatio concitetur, quod in Verrem frequentissimè Cicero facit. In comædijs & tragædijs expectationes rerum futurarum concitatur magnopere delectant.

Tertio exitus inopinati, quando felices apparent, summam afferunt iucunditatem, quod ita Cicero affirmat.

At viri sæpè excellentes, ancipites, varijque casus, habent admirationem, expectationem, lætitiã, molestiam, spem, timorem; si verò exitu notabili concluduntur, expletur animus iucundissimæ lectionis voluptate, tales sunt omnes comædiarum exitus, hoc est, inopinati, & felices.

Quartò, suaui fiet narratio, si motus animi interponantur, nam ut ait Aristoteles, in omni animi motu inest quædam iucunditas. Cicero pro Aulo Cluentio de Saffia Cluentij matre.

Deinde ita flagrare cœpit amentia, sic inflammata ferri libidine, ut eam non pudor, non pudicitia, non pietas, non macula familiæ, non hominum fama, non filij dolor, non filiz mœror, à cupiditate reuocaret, animum adolescentis, nondum consilio, ac ratione firmatum pellexit, &c.

Quintò colloquia personarum in narratione delectant, ut 3. in Verrem.

Quæso, inquit, Philodame, cur ad nos filium tuum non intrò vocari iubes? (Et paulò post.) Tum ille, ut aliquid responderet, negavit moris esse Græcorum, ut in conuiuio virorum accumberent mulieres. Hic tum alius ex alia parte. Enimverò ferendum hoc non est, vocetur mulier: & quæ sequuntur.

Sextò, dolores expressi delectant, inest enim quædam etiam in dolore iucunditas, ut pro Roscio Amerino.

Quod Amerinis eo vsque visum est indignum, ut vrbe tota fletus, gemitusque fierent. (Pro Aulo Cluentio.) In huius amantissimi sui fratris manibus, & gremio, mœrore, & lachrymis consensescbat.

Septimò, iracundiæ mouent delectationem. Siquidem Homerus iram canit effuso melle dulciorem. Sic Cicero pro Roscio Amerino.

Nemo erat, qui non ardere omnia mallet, quàm videre in Sexti Roscij optimi viri atque honestissimi bonis iactantem se, ac dominantem Titum Roscium.

Octauò, metus in narratione suauiatatem afferunt, ut pro Roscio Amerino.

Vsq; adeò autem ille pertimuerat, ut mori mallet, quàm de iis rebus Syllam doceri. (3. in Verrem.) Hæc vbi filio nunciata sunt, statim examinatus ad ades contendit, ut & patris, & pudicitiz sororis succurreret.

Nonò, lætitiæ faciunt iucundam narrationem, ut pro Cluentio.

Tum verò illa egregia, ac præclara mater palam exultare lætitiã, ac triumphare gaudio cœpit. (3. in Verrem.) Fit sermo inter eos, & inuitatio, ut Græco more biberetur, hospes hortatur, poscant maioribus poculis, celebratur omnium sermone, lætitiãq; conuiuium.

Decimò, & vltimò cupiditates expressæ delectant, ut pro R. Amerino.

Hoc consilio atque adeò hac amentia impulsis, quæ ipsi cum cuperent, non potuerunt occidere, eum iugulandum vobis tradiderunt. (Pro Cluentio.) Sanguinem suum profunde omnem cupit, dummodò profulum huius antè videat. Et hæc suauias in rebus.

In verbis suaue genus erit dicendi, primùm elegantia, & iucunditate verborum sonantium, & leuium, deinde coniunctione, quæ neque asperos habeat concurfus, neque disinctos, atque hiantes, & sit circumscripta non longo anfractu, sed ad spiritum vocis apto, habeatq; similitudinem, æqualitatemque verborum.

Typus narrationis poetica.

Ex Libanio.

CAPVT XVIII.

Δ Ηλιάνειραν τὴν Οινέως ἐβλάτο μὲν γὰρ Δειανί-
μειν Ηρακλῆς: ἔρχε ἢ τὸ ποταμὸν Ἀ- Ογενί-
χιλῶν ἔρος κόρη. ὃ ἢ ἀμρότερον ἀδορκῶς
οὐδέτερον χαρίζεται, τῆσας εὖν ἄλλον τῆν
δρατὴρ διαφανίσειαι ἐλέει, ἢ Ηρακλῆς
ἐν ἰκα παλαίον, τὸ κέρας ἀνασῶσαι τὸ
ποταμῶ, ἢ τὸ ἄμα ἔρρει ἀρ' οὐ Σεινῆς ἐγεί-
ραντο.

Deiani-

Dianiram Oenei filiam petebat vxorem Hercules : at flauius Achelous tenebatur amore virginis. Oeneus in vitroque rimidus, in neutro gratificari : Iubet igitur, proposita filia, pramij loco, illos decertare: Vicit tum Hercules in lucta, defregitque cornu fluuij, de cuius profuente cruore natae fuerunt Sirenes.

ALIA.

Hyacinthus **Α**κούεις ἀνδρῶν δάκρυον, τὸ τ' ἦν πάλα μείρακιον Ἀμυκλῶν, καὶ χαλόν, ἑρατοῦ. ὃ αὐτὸ γεγονάσι δύο, Ζεφύρος τε, καὶ ὁ Λητῆς. ἐπεὶ δ' ἐχαρίζετο τῷ θεῷ, ἔβλεπει φόνον ὁ Ζεφύρος. ἐπ' αὐτῷ, καὶ τρυφῆτας ἀφάντα δίσκοι, (ἐπαδέουσι γὰρ Ἰάκινθον Ἀπόλλωνι τὰ τριαῦτα,) πάντα τὰ ἀπὸ τῆς Ταῦγετο, καὶ περιζέπει τῷ μείρακιῳ τὴν βολὴν, καὶ τὸ πᾶν ἐκείτ' ἢ γῆ ἠλέει τὸ πᾶν, καὶ ἀνίη τὸ ἀνδρῶν.

Avdistin', de flore hyacinthi: Fuit olim adolescens ille Amycleus formosus, habuitque amatores duos, Zephyrum, & Latonæ filium. Cum autem Deo in seruiret, in fidiis illi struit, vt interfectorus, ventus, & obseruato tempore, quo discum eiecerat, nam docebat hæc Hyacinthum Apollo) stat de Taygeto, & conuertit in adolescentem iactum, qui quidem ipse concidit: terra verò miserta illius florem produxit.

ALIA.

Alpheus. Arctonisa. **Ε**ρως ἀπλεται ποταμοῦ· πόδον οὖν ἐμὲ ἐληκεν Ἀλφειῶ Σικελικῆς πηγῆς, Ἀρεθουῆς τούνομα· πληρεὶς δ' ἔρχεται δι' Ἰονίου παρ' αὐτῆν, φυλάττων ἀμύγες καὶ ἐν θαλάττῃ τὸ βέλτορον.

Mor tetigit amnem, immisitque cupiditatem Alpheo fonti Siciliae, nomine Arcthusæ. Itaque ille saucius fertur per Ionium mare ad ipsum. In mari etiam ipso inpermistum flumen seruans.

Typus narrationis ciuilib, in tenui caractere.

Cic lib.2. de inuentione.

CAPVT XIX.

Est item elegans in **I**N itinere quidam proficiscentem ad mercatum quendam, & secum aliquantum

nummorum ferentem est comitatus : cum hoc, vt ferè fit, in via sermonem contulit, ex quo factum est, vt illud iter familiarius facere vellent. Quare, cum in quandam tabernam diuertissent, simul cœnare, & in eodem loco somnum capere voluerunt, cœnati discubuerunt ibidem. Caupo autem (nam ita dicitur post inuentum, cum in alio malificio deprehensus esset) cum illum alterum, videlicet qui nummos haberet, animaduertisset, noctu, postquam illos arctius, vt fit, iam ex lassitudine dormire sensit, accessit : & alterius eorum, qui sine nummis erat gladium propè appositum è vagina eduxit, & illum alteram occidit, nummos abstulit, gladium cruentum in vaginam recondidit, ipse sese in lectum suum recepit: ille autem cuius gladio occiso erat facta, multo ante lucem surrexit, comitem illum suum in clamauit semel, ac sæpius, illum somno impeditum non respondere existimauit: ipse gladium, & cætera, quæ secum attulerat: solus profectus est. Caupo non multo post conclamauit hominem esse occisum, & eum quibusdam diuersoribus, illum qui ante exierat, consequitur: in itinere hominem comprehendit, gladium eius è vagina educit, reperit cruentum: homo in vibem ab illis deducitur, ac reus fit.

Typus narrationis historica, suauis, & Philologica.

Narratio de Leonibus, & Vrsa.

CAPVT XX.

Λέγει Εὐῆμος, ἐν Παγδαίῳ τῷ Θρακίῳ, κοίτην λέοντος ἐρήμιον φυλακῆς, ὅπου ἔστιν ἀρκτον, συνίοντες τὴν λέοντος διαφθῆραι, διὰ τὸ μικροῦς εἶναι ἔτι καὶ ἀμύγας σφίσι ἀδυνάτους. ἐπεὶ δ' ἀπίκετο ἐκ τῆς ἀρχῆς ὁ πατήρ, καὶ ἡ μήτηρ, καὶ εἶδον τοὺς παῖδας ἐν τοῖς φόνοις, οἷα εἰκὸς ἡλγιστοῦ, καὶ ἐπὶ τῷ ἀρκτον ἰαντοῖ ἢ δέισσα ἔστι δένδρον ἢ ποδῶν ἔχεν ἀνέθει, καὶ ἐκάθητο, τὴν ἐπιβλήτω τὴν δὲ ἐκείνην ἐκκλίνας περιωμένη ὡς δ' ὄρκω τὸ τῆ τιμαρῆσα ὄδαυτ' ἰομεῶνα, ἤκεν δὲ ὄρα ἑταῦθα ἢ μὲν λέοντα οὐκ ἔπει

K k